

DIRECTIVA CONSILIULUI

din 22 iunie 1987

privind coordonarea legilor, reglementărilor și dispozițiilor administrative referitoare la asigurarea pentru cheltuielile de asistență juridică

(87/344/CEE)

CONSILIUL COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special art. 57 alin. (2),

având în vedere propunerea din partea Comisiei ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Parlamentului European ⁽²⁾,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social ⁽³⁾,

întrucât Directiva Consiliului 73/239/CEE din 24 iulie 1973 privind coordonarea legilor, reglementărilor și dispozițiilor administrative referitoare la inițierea și desfășurarea activității de asigurare directă, alta decât asigurarea de viață ⁽⁴⁾, modificată ultima dată prin Directiva 87/343/CEE ⁽⁵⁾, a eliminat unele diferențe existente între legislațiile naționale, pentru a facilita inițierea și desfășurarea unor astfel de activități;

întrucât art. 7 alin.(2) lit.(c) din Directiva 73/239/CEE prevede totuși că „până la o mai bună coordonare, care trebuie să fie realizată în termen de patru ani de la notificarea prezentei directive, Republica Federală Germania poate menține dispoziția de interzicere a cumulării, pe teritoriul său, a asigurărilor de sănătate, de credit și de cauciune sau a asigurării împotriva acțiunilor intentate unor terțe părți și a asigurării pentru asistență juridică, fie între ele, fie cu alte categorii”;

întrucât prezenta directivă prevede coordonarea asigurării pentru cheltuielile de asistență juridică, după cum se stipulează la art. 7 alin.(2) lit.(c) din Directiva 73/239/CEE ;

întrucât, pentru a putea proteja persoanele asigurate, trebuie să se ia măsuri de prevenire, în măsura posibilului, a oricărui conflict de interese între o persoană care deține o asigurare pentru cheltuielile de asistență juridică și asigurătorul său, conflict generat de faptul că acesta din urmă îl asigură pentru oricare din categoriile de asigurare menționate în anexa la Directiva 73/239/CEE sau asigură o altă persoană și, în eventualitatea unui astfel de conflict, trebuie să permită rezolvarea acestuia;

⁽¹⁾ JO C 198, 07.08. 1979, p. 2.

⁽²⁾ JO C 260, 12.10.1981, p. 78.

⁽³⁾ JO C 348, 31.12.1980, p. 22.

⁽⁴⁾ JO L 228, 16.08.1973, p. 3.

⁽⁵⁾ Vezi pagina 72 din acest Jurnal Oficial.

întrucât din domeniul de aplicare a prezentei directive trebuie să fie exclusă, dată fiind natura sa specifică, asigurarea pentru cheltuielile de asistență juridică în cazul unor litigii sau riscuri datorate sau având legătură cu utilizarea navelor maritime ;

întrucât din domeniul de aplicare a prezentei directive trebuie să se excludă, de asemenea, activitatea asigurătorului care furnizează servicii sau suportă costul apărării persoanei asigurate pentru un contract de răspundere civilă, dacă activitatea respectivă este desfășurată, în același timp, în propriul interes al asigurătorului, în cadrul asigurării;

întrucât statele membre trebuie să poată avea opțiunea excluderii din domeniul de aplicare a prezentei directive a activității de asigurare pentru cheltuielile de asistență juridică desfășurată de un asigurător care oferă asistență, dacă această activitate are loc într-un stat membru altul decât cel în care locuiește de obicei persoana asigurată și dacă ea face parte dintr-un contract de asigurare numai pentru asistența furnizată persoanelor aflate în dificultate pe parcursul unei călătorii, persoanelor care se află în altă parte decât la domiciliul sau reședința lor permanentă;

întrucât sistemul specializării obligatorii, aplicat în prezent de un stat membru, și anume Republica Federală Germania, previne majoritatea conflictelor; întrucât, în scopul obținerii unui astfel de rezultat, nu pare a fi totuși necesară extinderea sistemului respectiv la întreaga Comunitate, ceea ce ar impune scindarea societăților de asigurări mixte;

întrucât rezultatul dorit poate fi de asemenea obținut solicitând societăților de asigurare să prevadă, în legătură cu asigurarea pentru cheltuielile de asistență juridică, un contract separat sau o secțiune distinctă într-o singură poliță și obligându-le fie să administreze separat asigurarea pentru cheltuielile cu asistența juridică, fie să încredințeze administrarea cererilor de despăgubire pentru cheltuielile cu asistența juridică unei alte firme cu personalitate juridică, fie să permită persoanei care deține o asigurare pentru cheltuielile cu asistența juridică să își aleagă avocatul, din momentul în care aceasta are dreptul să solicite despăgubiri de la asigurătorului său;

întrucât, indiferent de soluția adoptată, interesul titularilor unei asigurări pentru cheltuielile cu asistența juridică trebuie să fie protejat de garanții echivalente;

întrucât interesul persoanelor care dețin o asigurare pentru cheltuielile cu asistența juridică impune ca persoana asigurată să poată să își aleagă un avocat sau o altă persoană cu calificare corespunzătoare conform legislației naționale, pentru a-l reprezenta în anchete sau procese și ori de câte ori apare un conflict de interese;

întrucât statele membre trebuie să aibă latitudinea de a scuti societățile de asigurare de obligația de a lăsa persoanei asigurate libera alegere a avocatului, dacă asigurarea pentru cheltuielile cu asistența juridică se limitează la cazurile legate de utilizarea vehiculelor rutiere pe teritoriul lor și dacă sunt îndeplinite alte condiții restrictive;

întrucât, în cazul unui conflict între asigurător și asigurat, este important ca acesta să fie rezolvat cât mai bine și mai repede cu putință ; întrucât este prin urmare indicat ca polițele de asigurare pentru cheltuielile cu asistența juridică să includă o procedură de arbitraj sau o procedură care să ofere garanții comparabile ;

întrucât cel de-al doilea paragraf de la punctul C din anexa la Directiva 73/239/CEE prevede că riscurile incluse în clasele 14 și 15 de la punctul A nu pot fi considerate drept riscuri auxiliare altor clase; întrucât o societate de asigurare nu ar trebui să aibă posibilitatea să

asigure cheltuielile cu asistența juridică ca risc auxiliar altui risc, fără să fi obținut o autorizație referitoare la riscul legat de cheltuielile cu asistența juridică; întrucât, statele membre trebuie să aibă totuși posibilitatea de a opta pentru considerarea clasei 17 drept un risc auxiliar al clasei 18, în cazuri specifice; întrucât, prin urmare, punctul C din anexa susmenționată trebuie să fie modificat în mod corespunzător,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ :

Articolul 1

Scopul prezentei directive este de a coordona dispozițiile incluse în legile, reglementările și dispozițiile administrative referitoare la asigurarea pentru cheltuielile cu asistența juridică, așa cum se menționează la alin. (17) de la punctul A din anexa la Directiva Consiliului 73/239/CEE, pentru a facilita exercitarea efectivă a libertății de stabilire și pentru a preveni într-o cât mai mare măsură orice conflict de interese datorat în special faptului că asigurătorul asigură o altă persoană sau asigură o persoană atât pentru cheltuielile cu asistența juridică, cât și în legătură cu altă clasă din anexă, și pentru a permite soluționarea unui astfel de conflict, în cazul apariției acestuia.

Articolul 2

1. Prezenta directivă se aplică asigurării pentru cheltuielile cu asistența juridică. Aceasta constă în asumarea angajamentului, contra plății unei prime, de a suporta costurile acțiunilor în justiție și costurile furnizării altor servicii legate direct de acoperirea dată de asigurare, în special cu scopul de a:

- compensa pierderile, daunele sau orice vătămare suferită de asigurat, printr-o soluționare pe căi amiabile sau printr-o acțiune civilă sau penală,
- apăra sau reprezenta asiguratul în acțiuni civile, penale, administrative sau de altă natură sau în legătură cu orice plângere împotriva acestuia.

2. Prezenta directivă nu se aplică, totuși, la :

- asigurarea pentru cheltuielile cu asistența juridică, dacă acest tip de asigurare privește litigiile sau riscurile care rezultă din sau sunt legate de utilizarea navelor maritime,
- activitatea desfășurată de asigurătorul care asigură răspunderea civilă, în scopul de a apăra sau reprezenta asiguratul în orice anchetă sau proces, dacă activitatea respectivă este exercitată în același timp în propriul interes al asigurătorului, în cadrul asigurării respective,
- dacă un stat membru dorește acest lucru, activitatea de asigurare pentru cheltuielile de asistență juridică desfășurată de către un asigurător al asistenței juridice, atunci când această activitate este desfășurată în alt stat membru decât cel în care persoana asigurată își are de obicei domiciliu și atunci când ea face parte dintr-un contract care acoperă numai asistența furnizată persoanelor care întâmpină dificultăți în timp ce călătoresc, când se află departe de casă sau absentează de la reședința lor permanentă. Într-un astfel de caz, contractul trebuie să precizeze clar faptul că acoperirea respectivă se limitează la împrejurările menționate în fraza precedentă și este auxiliară asistenței.

Articolul 3

1. Acoperirea cheltuielilor cu asistența juridică trebuie să facă obiectul unui contract separat de cel întocmit pentru alte clase de asigurare sau se tratează într-un capitol separat al unei polițe unice, în care se precizează natura acoperirii cheltuielilor de asistență juridică și, la cererea expresă a unui stat membru, valoarea primei corespunzătoare.
2. Fiecare stat membru trebuie să ia măsurile necesare pentru a veghea ca societățile de asigurare cu sediul pe teritoriul să adopte, în conformitate cu opțiunea impusă de statul membru sau la alegerea proprie, dacă statul membru convine astfel, cel puțin una din următoarele soluții, care reprezintă alternative :
 - (a) societatea de asigurare trebuie să vegheze ca nici un membru al personalului care se ocupă cu gestionarea cererilor de despăgubire privind cheltuielile cu asistența juridică sau cu consultanța juridică în legătură cu aceste cheltuieli să nu desfășoare în paralel o activitate similară
 - dacă societatea de asigurări este de tip mixt, pentru o altă clasă tranzacționată de aceasta,
 - indiferent dacă societatea de asigurări este mixtă sau specializată, într-o altă firmă care are legături financiare, comerciale sau administrative cu prima societate și care încheie una sau mai multe din celelalte clase de asigurare menționate în Directiva 73/239/CEE ;
 - (b) societatea de asigurare trebuie să încredințeze administrarea cererilor de despăgubire în legătură cu asigurarea pentru cheltuielile cu asistența juridică unei firme cu personalitate juridică distinctă. Firma respectivă trebuie să fie menționată în contractul sau capitolul separat descrise la alin.(1). Dacă societatea de asigurare cu personalitate juridică distinctă are legături cu o firmă care efectuează una sau mai multe din celelalte clase de asigurare descrise la punctul A din anexa la Directiva 73/239/CEE, membrii personalului firmei care gestionează cererile de despăgubire sau care oferă consultanța juridică în legătură cu această gestionare nu pot să desfășoare în paralel aceeași activitate sau una similară la cealaltă firmă. În plus de aceasta, statele membre pot impune aceleași cerințe membrilor organului de conducere;
 - (c) societatea de asigurare acordă persoanei asigurate, în cadrul contractului, dreptul de a încredința apărarea intereselor sale, din momentul în care are dreptul de a adresa cereri de despăgubire asiguratorului său în cadrul poliței, unui avocat ales de el însuși sau, în măsura în care legislația națională o permite, oricărei alte persoane cu calificare corespunzătoare.
3. Indiferent de soluția adoptată, interesul persoanelor care dețin o asigurare pentru cheltuielile cu asistența juridică este considerat garantat într-o modalitate echivalentă, în conformitate cu prezenta directivă.

Articolul 4

1. Orice contract de asigurare pentru cheltuielile de asistență juridică trebuie să recunoască în mod expres că :
 - (a) atunci când se face apel la un avocat sau la o altă persoană cu calificare corespunzătoare, în conformitate cu legislația națională, a apăra, reprezenta sau servi interesele persoanei asigurate în orice anchetă sau proces, persoana asigurată este liberă să aleagă avocatul respectiv sau cealaltă persoană ;

(b) persoana asigurată este liberă să aleagă un avocat sau, dacă aceasta preferă în mod expres și în măsura în care o permite legislația națională, orice altă persoană cu calificare adecvată, pentru a-i servi interesele ori de câte ori survine un conflict de interese.

2. Prin avocat se înțelege orice persoană care are dreptul să desfășoare activități profesionale sub una din denumirile prevăzute în Directiva Consiliului 77/249/CEE din 22 martie 1977, pentru a facilita exercitarea efectivă de către avocați a libertății de a furniza servicii ⁽¹⁾.

Articolul 5

1. Fiecare stat membru poate să acorde scutiri de la aplicarea art. 4 alin.(1) la asigurarea pentru cheltuielile cu asistența juridică, dacă se îndeplinesc următoarele condiții:

(a) asigurarea se limitează la cazurile care apar în urma utilizării vehiculelor rutiere pe teritoriul statului membru în cauză;

(b) asigurarea privește un contract de acordare de asistență în caz de accident sau defecțiune a unui vehicul rutier;

(c) nici asigurătorul pentru cheltuielile cu asistența juridică, nici asigurătorul de asistență nu acoperă orice fel de răspundere ;

(d) se iau măsuri corespunzătoare astfel încât consultanța juridică și reprezentarea fiecărei părți într-un litigiu să se facă prin avocați total independenți, dacă aceste părți sunt asigurate pentru cheltuielile cu asistența juridică de către același asigurător.

2. Scutirea acordată de un stat membru unei societăți de asigurare, conform alin.(1) nu afectează aplicarea art. 3 alin. (2).

Articolul 6

Statele membre adoptă toate măsurile necesare astfel încât, fără a aduce atingere dreptului de a face apel la un organ judecătoresc, specificat de legislația națională, să prevadă o procedură de arbitraj sau o altă procedură ce oferă garanții comparabile de obiectivitate, pentru a decide, în cazul unor divergențe de opinie între asigurător și asigurat la o poliță de asigurare pentru cheltuielile cu asistența juridică, asupra soluționării litigiului.

Contractul de asigurare trebuie să menționeze dreptul persoanei asigurate de a recurge la o astfel de procedură.

Articolul 7

Ori de câte ori apare un conflict de interese sau un dezacord asupra rezolvării unui litigiu, asigurătorul cheltuielilor cu asistența juridică sau, dacă este cazul, biroul de soluționare a cererilor de despăgubire, trebuie să informeze persoana asigurată cu privire la

— dreptul menționat la art. 4,

— posibilitatea de a recurge la procedura menționată la art. 6.

⁽¹⁾ JO L 78, 26.03.1977, p. 17.

Articolul 8

Statele membre trebuie să elimine toate dispozițiile care interzic unui asigurator să încheie în paralel, pe teritoriul lor, asigurări pentru cheltuielile cu asistența juridică și alte clase de asigurări.

Articolul 9

Cel de-al doilea paragraf de la punctul C din anexa la Directiva 73/239/CEE se înlocuiește cu următorul text:

„Totuși, riscurile incluse în clasele 14, 15 și 17 la punctul A nu pot fi considerate drept riscuri auxiliare altor clase.

Cu toate acestea, riscul inclus la clasa 17 (asigurarea pentru cheltuielile cu asistența juridică) poate fi considerat drept un risc auxiliar clasei 18, atunci când se îndeplinesc condițiile prevăzute la primul paragraf și atunci când riscul principal se referă numai la asistența furnizată persoanelor care întâmpină greutăți atunci când călătoresc, se află departe de casă sau absentează de la reședința lor permanentă.

Asigurarea pentru cheltuielile cu asistența juridică poate fi de asemenea considerată drept un risc auxiliar, conform condițiilor descrise la primul paragraf, dacă privește litigii sau riscuri care decurg sau sunt în legătură cu utilizarea navelor maritime.”

Articolul 10

Statele membre iau măsurile necesare pentru a se conforma cu prezenta directivă până la 1 ianuarie 1990. Ele informează imediat Comisia în legătură cu aceasta.

Statele membre aplică aceste măsuri de la 1 iulie 1990 cel târziu.

Articolul 11

După notificarea ⁽¹⁾ prezentei directive, statele membre trebuie să comunice Comisiei textele principalelor dispoziții din legislația națională pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 12

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Luxemburg, 22 iunie 1987.

Pentru Consiliu,

Președinte,

L. TINDEMANS

⁽¹⁾ Prezenta directivă a fost notificată statelor membre la 25 iunie 1987.